

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Економіко-правовий факультет

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

ОНУ імені І. І. Мечникова

проф. Вячеслав ТРУБА

Березня

2025 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

для вступу на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
спеціальність D 3 Менеджмент ОП Менеджмент
галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
на основі освітнього ступеня бакалавра, магістра
(освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Схвалено на засіданні Вченої ради
економіко-правового факультету
Протокол № 7 від «20» березня 2025 р.

ОНУ

2025

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фаховий іспит – форма вступного випробування, для конкурсного відбору осіб для здобуття ступеня бакалавра за іншою спеціальністю, які вступають на основі здобутого ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста). Організація та проведення вступного випробування відбувається у порядку визначеному Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2025 року № 168 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2025 року за №15/41360 та Положенню про приймальню комісію Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Однією з найголовніших складових успіху економічно розвинутих країн є використання менеджменту, тобто науково обґрунтованої та якісно побудованої системи управління. Менеджмент – найважливіше поняття в ринковій економіці. Його вивчають економісти, підприємці, банкіри, і всі хто займається бізнесом, адже теорії менеджменту стали необхідними як в науковій, так і в практичній діяльності.

Мета вступного випробування за спеціальністю 073 Менеджмент:

- оцінювання/перевірка знань, умінь і навичок абітурієнтів – базових (вихідних) компетенцій для опанування ОП;
- оцінки ступеня підготовленості абітурієнтів до подальшого навчання в Університеті за освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра з спеціальності 073 Менеджмент (для здобувачів другої вищої освіти).

Вимоги до рівня підготовки здобувачів:

- продемонструвати свої знання та вміння через конкретні приклади управлінських ситуацій, рішення задач або втілення теоретичних знань на практиці;
- показати свою здатність приймати обґрунтовані рішення в умовах невизначеності та змінності ринку, а також їх готовність до оперативного вирішення поточних управлінських завдань;
- розуміти основи менеджменту, такі як функції управління, стратегічне планування, фінансове управління, маркетинг, людські ресурси та інші важливі аспекти.

Форма фахового іспиту – тестування.

Підготовка програми фахового іспиту, розробка тестових завдань та проведення іспиту здійснюється фаховою атестаційною комісією економіко-правового факультету (наказ № 420-18 від 28.02.2025 року).

1. ЗМІСТ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Теоретичні основи менеджменту

1.1 Сутність та функціональні сфери менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.

Сфери менеджменту: виробничий менеджмент; фінансовий менеджмент; управління персоналом; управління дослідженнями та розробками; фінансовий облік; маркетинг; загальна адміністрація.

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту.

Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: цілевизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанту дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, надійність.

1.2. Організація та її середовище в менеджменті

Поняття організації. Сутність і основні риси формальної організації. Причини виникнення, принципи функціонування організацій. Внутрішнє середовище організації, взаємозв'язок внутрішніх змінних. Зовнішнє середовище організації. Оцінка факторів зовнішнього середовища. Еволюція організації. Концепції життєвого циклу організації. Класифікація виробничо-господарських організацій.

Поняття організації взаємодії як функції менеджменту. Владні повноваження, відповідальність і делегування. Організаційні структури управління.

1.3. Рівні менеджменту в організації

Менеджер – це найманий професійний управляючий підприємства, фахівець в області управління виробництвом. Ознаки діяльності менеджера.

Категорії менеджерів: менеджери вищого рівня, менеджери середнього рівня, менеджери нижчого рівня та їх завдання.

1.4. Методи менеджменту

Методи менеджменту як це сукупність способів і прийомів впливу на колектив і окремих працівників з метою виконання завдань і досягнення цілей організації. Адміністративні, економічні та соціально-психологічні методи менеджменту.

Сутнісна характеристика процесного, системного та ситуаційного підходів у менеджменті.

1.5. Функція планування в менеджменті

Визначення планування та його завдання. Система планів організацій та етапи планування. Стратегічний, тематичний та операційний плани план, їх характеристика.

Визначення і функціональне призначення стратегічного планування. Етапи стратегічного планування. Управління реалізацією стратегічного плану.

1.6. Функція організування в менеджменті

Сутність функції організації та її місце в системі управління. Основні процеси реалізації функції організування. Основні завдання менеджера, які впливають з функції організування.

Форми реалізації організування: адміністративно-організаційне та оперативне управління.

Делегування повноважень у менеджменті: поняття, елементи процесу делегування, типи повноважень (лінійні, штабні, функціональні).

1.7. Мотивація як функція менеджменту

Поняття і сутність мотивації. Головні поняття мотивування: «потреби», «мотивація», «спонукання», «стимули», «винагорода», «цінність». Внутрішнє і зовнішнє винагородження. Види мотивування: внутрішнє та зовнішнє мотивування.

1.8. Контролювання як функція менеджменту

Поняття та процес контролю. Місце функції контролю в системі управління. Етапи процесу контролю: вимірювання процесів; порівняння реального виконання із стандартами; оцінка та реакція. Модель процесу контролю. Види управлінського контролю: попередній; поточний; заключний.

1.9. Інформація і комунікації в менеджменті

Поняття і основні характеристики управлінської інформації, класифікація та джерела інформації. Види інформації за функціональним призначенням. Вимоги до управлінської інформації.

Поняття і процес комунікації. Елементи комунікації (відправник, одержувач, повідомлення, канал комунікації, перешкоди комунікації). Види комунікацій. Зміст основних етапів процесу комунікації.

1.10. Управлінські рішення

Управлінські рішення як вибір альтернативи з безліч варіантів досягнення конкретної мети у системі менеджменту. Сутність та характеристика управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Чинники впливу на прийняття управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень. Зміст основних етапів прийняття управлінських рішень.

1.11. Вплив, влада і лідерство в менеджменті

Поняття і сутність впливу. Форми впливу в менеджменті: переконання, навіювання, вплив через участь, примус. Поняття і сутність влади. Типи влади в менеджменті: влада примусу; влада винагороди; законна (традиційна) влада; влада експерта; еталонна влада (влада прикладу).

Поняття і сутність лідерства. Підходи до лідерства: підхід з позицій особистих якостей; поведінковий підхід; ситуаційний підхід.

Стиль керівництва як звична манера поведінки керівника щодо підлеглих для здійснення на них впливу. Класифікація стилів керівництва: авторитарний, демократичний, ліберальний.

2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бірюченко С. Ю., Жук О. І., Гула О. П., Білоус С. А. Менеджмент: підручник. Житомир : Житомирська політехніка, 2021. 520 с.
2. Бутко М. П., Олійченко І. М., Дітковська М. Ю. Менеджмент і управління: посібник. Київ : Видавництво Знання, 2020. 380 с.
3. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти : [моногр.] ; Вип. 1 / за ред. д.е.н., доц. Ковтуненко К.В., д.е.н., доц. Є.І. Масленнікова. Херсон: Гринь Д.С., 2017. Вип. 2. 906 с.
4. Кузнецов Е.А. Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика: монографія, книга восьма / за ред. д.е.н., проф. Кузнецова Е.А. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 424 с.
5. Менеджмент : Навчальний посібник / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. – Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
6. Менеджмент : Підручник / С.Ю. Бірюченко, К.О. Бужимська, І.В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т.П. Остапчук. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». – Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с.
7. Менеджмент і управління / Видавництво Знання України. – URL: <https://www.znannia.info/ourbooks/menedzhement-i-upravlinnia.html>.
8. Менеджмент організації: навч. посібник / О.О. Гуторова. – Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. Х.: ХНАУ, 2017. 267 с.
9. Менеджмент у питаннях та відповідях: навчальний посібник / А. А. Вдовічен, О. Г. Вдовічена, В. А. Чичун та ін. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2023. 172с.
10. Основи менеджменту: навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021.166 с.
11. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.
12. Стахів О. Г., Явнюк О. І., Волощук В. В. Основи менеджменту: Навчальний посібник. / За наук. ред. док. екон. наук, проф. М. Г. Бойко. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ», 2015. 336 с.
13. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент: навч. посіб. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.
14. Тюхтенко Н.А., Синякова К.М. Макроекономіка: Навчальний

посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-ге вид., доп. та перероб. / Н.А.Тюхтенко, К.М.Синякова. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2016. 352 с.

15. Управління потенціалом підприємства : [підручник] / Ю.М. Сафонов, Є.І. Масленніков. – 2-е вид., доп. і перероб. Одеса : Прес-кур'єр, 2015. 244 с.

16. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ, 2022 р. 258 с.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Зміст тестових завдань визначено Програмою фахового іспиту для вступу на перший (бакалаврський) рівень вищої освіти спеціальність 073 Менеджмент ОП «Менеджмент» на основі ступеня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

Тест для фахового іспиту складається із завдань з **вибором однієї правильної відповіді** (ТЗ закритої форми). До кожного завдання подано чотири варіантів відповідей (А, Б, В, Г), з яких один правильний.

Загальна кількість завдань тесту – 50.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється в 0 або 2 тестових балів.

Результат фахового випробовування оцінюють за шкалою від 0 до 100 балів.

Критерії оцінювання іспиту за фахом

ТЗ із вибором однієї правильної відповіді	Кількість балів
• неправильна відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповідь ненадано	0 балів
• правильна відповідь	2 бали
• мінімальна кількість тестових балів, яка дає право на участь в конкурсному відборі	12 балів
• максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту	100 балів

Під час проведення вступного випробування не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт, в якому фахова атестаційна комісія вказує причину відсторонення та час. У разі використання заборонених джерел абітурієнт, на вимогу члена фахової атестаційної комісії, залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

Вступник має право подати письмову апеляцію щодо екзаменаційної оцінки (кількість балів), отриманої на вступному випробуванні. Апеляція

подається письмово у вигляді заяви у довільній формі на ім'я голови Приймальної комісії ОНУ імені І. І. Мечникова. Апеляційна заява подається вступником особисто згідно з Положенням про апеляційну комісію Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. Предметом апеляції може бути тільки оцінка з вступного випробування. Не розглядаються апеляції, подані невчасно або з порушенням процедури подання.

Вступники, які не з'явились на вступне випробування без поважних причин у зазначений за розкладом час, до участі у подальших іспитах та конкурсному відборі не допускаються.

Голова фахової атестаційної комісії
д.е.н., доцент, професор кафедри
менеджменту та інновацій

Ірина ЧУРКІНА